

ЗАПОРІЗЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ФАКУЛЬТЕТ І ФАРМАЦЕВТИЧНИЙ

ЗАТВЕРДЖЕНО
Декан І фармацевтичного факультету
доцент Кремзер О.А.
(випіс)
25 листопада 2021 р

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Гомеопатичні препарати

Підготовки магістра фармації
галузь знань 22 «Охорона здоров'я»
спеціальність 226 «Фармація, промислова фармація»
кваліфікації професійної «Фармацевт»

РОЗГЛЯНУТО

на засіданні Студентської ради

Протокол № 07/11

Протокол №4

фармацевтичних факультетів від 25 листопада 2021 р

РОЗГЛЯНУТО

на засіданні спільної Вченої Ради

від 23 листопада 2021 р.

з вибіркової навчальної дисципліни «Гомеопатичні препарати»

Другий магістерський рівень фармації

Спеціальність 226 «Фармація, промислова фармація» ОП

«Фармація», ОП «ТПКЗ».

1. Контактна інформація:

Викладачі: д.фарм.н., професор Гладишев В. В., доц., к.фарм.н. Бірюк І. А., доц., к.фарм.н. Пучкан Л.О., доц., к.фарм.н. Курінний А.В., ст. викл., к.фарм.н. АлЗеданФаді.

e-mail: docent.zgmu@gmail.com **кафедра:** технології ліків

адреса: пр. Маяковського, 26, 69035, м. Запоріжжя, Україна

2. Опис навчальної дисципліни .

Гомеопатичні препарати – дисципліна, яка включена до навчального плану підготовки фахівців за спеціальністю 226 «Фармація», в якості дисципліни за вибором. Вивчення дисципліни «Гомеопатичні препарати» надає можливість здобувачам ознайомитись з основами гомеопатичного методу лікування, теоріями з механізму дії цих ліків, прописуванням рецептів, технологією різноманітних гомеопатичних препаратів, особливостями використання природної сировини в гомеопатії та застосуванню методів якісного аналізів гомеопатичних лікарських засобів із наголосом на сучасні інструментальні методи аналізу.

Метою дисципліни «Гомеопатичні препарати» є поглиблення професійних знань та ознайомлення з теоретичними та практичними основами технології гомеопатичних лікарських препаратів в аптечних умовах, контролю якості, правил оформлення до відпуску, умов зберігання та особливостями застосування хворими.

2.1. Мета та предмет вивчення вибіркової навчальної дисципліни

Мета дисципліни – надання студентам теоретичних знань, формування практичних умінь і навиків щодо основних принципів технології гомеопатичних лікарських засобів, потенціювання, особливостей розведень, дозування та відпуску гомеопатичних ліків.

Предметом вивчення дисципліни є особливості приготування гомеопатичних засобів, нормування умов виготовлення, нормування виробництва та якості ліків гомеопатичної медицини.

Основним завданням навчальної дисципліни є освоєння студентами теоретичних знань, практичних умінь та навичок приготування гомеопатичних лікарських препаратів в умовах аптек.

В процесі навчання студенти повинні вивчити основні положення гомеопатії, особливості даного метода, історію його розвитку у різних країнах світу, різні точки зору на механізми дії гомеопатичних ліків. Студенти повинні знати різні класифікації гомеопатичних лікарських препаратів, допоміжних речовин, які використовуються в технології гомеопатичних лікарських засобів, та сировини. Також повинні ознайомитись з таро-пакувальними матеріалами, які використовуються в процесі виробництва та відпуску гомеопатичних препаратів, знати оснащення процесу виробництва гомеопатичних ліків.

Вивчення цього курсу передбачає ознайомлення з основними гомеопатичними термінами.

В процесі навчання студенти повинні вивчити особливості приготування гомеопатичних засобів, нормування умов виготовлення, нормування виробництва та якості ліків гомеопатичної медицини. Знати анти-гомеотоксичні лікарські засоби, теорію Г.Г. Реккевега. Навчитися користуватися гомеопатичною фармакопеею В.Швабе «Гомеопатичні лікарські засоби». Знати сучасний стан гомеопатичної допомоги населенню.

2.2.Пререквізити навчальної дисципліни:

1. **Фізика.** Будова речовини. Рідини. Дифузія.
2. **Неорганічна хімія.** Розчини. Дифузія в розчинах. Осмос. Роль осмосу в біологічних процесах.
3. **Органічна хімія.** Вуглеводні. Аміни. Ароматичні сполуки. Полімери.
4. **Аналітична хімія.** Застосування закону діючих мас і теорії розчинів. Буферні розчини. Якісний аналіз. Кількісний аналіз.
5. **Фізична і колоїдна хімія.** Розчини. Осмотичні властивості розчинів. Поверхневі явища. Дисперсні системи. Дифузія. В'язкість. Високомолекулярні сполуки (ВМС). Діаліз.
6. **Фармацевтична хімія.** Лікарські препарати, хіміко-фармацевтичні властивості, фарманаліз.
7. **Фізіологія з основами анатомії людини.** Будова та основні функції органів, систем та тканин організму. Кров і лімфа. Системи кровообігу, травлення, сечоутворення та виділення. Обмін речовин.
8. **Біохімія.** Молекулярні основи життєдіяльності та деяких патологічних процесів. Біотрансформація та метаболізм ендogenous речовин та ксенобіотиків. Фармацевтична біохімія.
9. **Фармакологія.** Загальна фармакологія. Фармакологічна характеристика окремих груп лікарських засобів.
10. **Математика.** Елементи математичної статистики. Математичне моделювання фармакокінетичних процесів.
11. **Технологія ліків.** Основи технології лікарських препаратів. Власне технологія різноманітних лікарських засобів аптечного та заводського виробництва.
12. **Загальна фармакокінетика.** Основні етапи фармакокінетики: всмоктування, розподіл, метаболізм та виведення ліків. Важливіші фармакокінетичні константи.

Формат навчальної дисципліни : лекції, семінарські заняття, самостійна робота студентів, індивідуальні консультації, дистанційне навчання (з залученням студентів до online курсів, вебінарів та освітніх ресурсів).

3. Опис навчальної дисципліни Форма

навчання: денна, заочна.

На вивчення навчальної дисципліни відводиться _90_ години - _3_ кредита ЄКТС.

3.1.

Розділ 1. Загальні питання технології гомеопатичних лікарських засобів.

Технологія базисних гомеопатичних препаратів

Тема 1. Поняття про гомеопатію та основні її принципи. Державне нормування виробництва гомеопатичних лікарських препаратів. Особливості прописування гомеопатичних рецептів. Номенклатура гомеопатичних лікарських засобів

Тема 2. Класифікація гомеопатичних препаратів. Приготування гомеопатичних матричних настоек згідно ДФУ та контроль їх якості .

Тема 3. Шкали розведень. Принцип потенціювання гомеопатичних препаратів. Потенціювання матричних настоек гомеопатичних

Тема 4. Розведення гомеопатичні. Технологія рідких гомеопатичних розведень, оформлення до відпуску та контроль їх якості .

Тема 5. Закон зцілення Геринга. Технологія олій гомеопатичних, оформлення до відпуску та контроль їх якості .

Тема 6. Технологія базисних препаратів, рідких гомеопатичних лікарських форм, оформлення до відпуску та контроль їх якості.

Підсумковий контроль з розділу 1

Розділ 2. Технологія гомеопатичних лікарських форм.

Тема 7. Конституційний тип пацієнта. Гранули гомеопатичні. Технологія гранул гомеопатичних, оформлення до відпуску та контроль їх якості

Тема 8. Тритюрації гомеопатичні. Технологія тритюрацій гомеопатичних, оформлення до відпуску та контроль їх якості

Тема 9. Комплексні гомеопатичні лікарські засоби. Технологія комплексних гомеопатичних лікарських препаратів, оформлення до відпуску та контроль їх якості.

Тема 10. Технологія твердих, комплексних гомеопатичних лікарських форм, оформлення до відпуску та контроль їх якості.

Підсумковий контроль з дисципліни

3.2. Інформаційний обсяг навчальної дисципліни «Гомеопатичні препарати»

Розділ 1. Загальні питання технології гомеопатичних лікарських засобів. Технологія базисних гомеопатичних препаратів

Тема 1. Поняття про гомеопатію та основні її принципи. Державне нормування виробництва гомеопатичних лікарських препаратів. Особливості прописування гомеопатичних рецептів. Номенклатура гомеопатичних лікарських засобів. Основні поняття і терміни гомеопатії: гомеопатія, гомеопатична фармація, гомеопатичні препарати, гомеопатичний діагноз, життєві сили, принцип подобі. Державне нормування виробництва гомеопатичних препаратів. Задачі технології гомеопатичних препаратів як науки і навчальної дисципліни. Номенклатура гомеопатичних лікарських засобів (Наказ МЗ України № 165 від 03.08.1989 р., Проект «Української номенклатури монокомпонентних гомеопатичних лікарських засобів»).

Тема 2. Класифікація гомеопатичних препаратів. Приготування гомеопатичних матричних настоек згідно ДФУ та контроль їх якості.

Класифікація гомеопатичних препаратів одержаних з сировини рослинного, тваринного і мінерального походження. Технологія гомеопатичних матричних настоек в залежності від процентного вмісту соку в рослинній сировині згідно ДФУ, фізико-хімічні методи аналізу якості матричних настоек.

Тема 3. Шкали розведень. Принцип потенціювання гомеопатичних препаратів. Потенціювання матричних настоек гомеопатичних. Шкали розведень: десяткова, сотенна, М, LM; їх сутність, позначення та концентрація діючих речовин. Класифікація гомеопатичних розведень (низькі, середні, високі). Призначення відповідних розведень для лікування гострих та хронічних захворювань. Особливості технології потенціювання гомеопатичних матричних настоек в залежності від методу приготування. Розчинники, що використовуються для розведення базисних препаратів.

Тема 4. Розведення гомеопатичні. Технологія рідких гомеопатичних розведень, оформлення до відпуску та контроль їх якості. Особливості приготування розведень за десятковою та сотенною шкалами. Рідкі гомеопатичні розведення з мінеральних речовин та хімічних сполук. Дилюції (розведення) гомеопатичні. Характеристика. Особливості застосування у гомеопатичній практиці. Краплі гомеопатичні. Визначення. Характеристика. Технологія. Контроль якості. Особливості оформлення до відпуску.

Тема 5. Закон зцілення Геринга. Технологія олій гомеопатичних, оформлення до відпуску та контроль їх якості. Основні принципи закону зцілення Геринга. Порівняння алопатичної та гомеопатичної терапії. Олії. Визначення. Характеристика. Контроль якості. Особливості оформлення до відпуску. Розчинники, що використовуються для виготовлення олій гомеопатичних.

Тема 6. Технологія базисних препаратів, рідких гомеопатичних лікарських форм, оформлення до відпуску та контроль їх якості.

Підсумковий контроль засвоєння розділу1

Розділ 2.Технологія гомеопатичних лікарських форм

Тема 7. Конституційний тип пацієнта. Гранули гомеопатичні. Технологія гранул гомеопатичних, оформлення до відпуску та контроль їх якості. Конституційний тип пацієнта. Тверді лікарські форми в гомеопатичній практиці. Гранули гомеопатичні. Визначення. Характеристика. Технологія та вимоги до їх якості. Особливості прийому. Особливості оформлення до відпуску.

Тема 8.Тритюрації гомеопатичні. Технологія тритюрацій гомеопатичних, оформлення до відпуску та контроль їх якості. Тритюрації гомеопатичні. Визначення. Характеристика. Контроль якості Особливості оформлення до відпуску. Умови зберігання тритюрацій, санітарний режим. Допоміжні речовини у технології твердих лікарських засобів.

Тема 9 . Комплексні гомеопатичні лікарські засоби. Технологія комплексних гомеопатичних лікарських препаратів, оформлення до відпуску та контроль їх якості. Принципи комплексної гомеопатії. Класифікація і характеристика комплексних гомеопатичних препаратів. Технологія твердих та рідких комплексних засобів. Контроль якості Особливості оформлення до відпуску.

Тема 10. Технологія твердих, комплексних гомеопатичних лікарських форм, оформлення до відпуску та контроль їх якості.

Підсумковий контроль з дисципліни

4. Розширений тематичний план лекцій.

Тема 1. Введення у гомеопатію. Коротка історія розвитку гомеопатії в Україні. Класифікація гомеопатичних лікарських форм. Основні напрямки нормування виробництва гомеопатичних лікарських препаратів.

План: 1.1. Стан розвитку та впровадження гомеопатії в різних країнах світу 1.2. Асортимент гомеопатичних препаратів за фірмами-виробниками. 1.3. Співвідношення лікарських форм гомеопатичних препаратів, зареєстрованих в Україні. 1.4. Самуель Ганеман – засновник гомеопатичного методу лікування. 1.5. Порівняльна характеристика гомеопатичного і алопатичного методів лікування. 1.6. Шляхи впливу алопатичних і гомеопатичних лікарських засобів. 1.7. Класифікація лікарських засобів, які використовуються в гомеопатії. 1.8. Асортимент гомеопатичних лікарських форм. 1.9. Основні напрямки нормування виробництва гомеопатичних лікарських препаратів. 1.10. Необхідність створення документу GMP в гомеопатії.

Тема 2.Основні принципи гомеопатії. Шкали гомеопатичних розведень. План: 2.1 Основні принципи гомеопатії. 2.2 Принципи подібності. 2.3 Життєва сила і закон подібності. 2.4 Взаємодія між різними рівнями. 2.5 Потенціювання або динамізація. 2.6 Випробування ліків на здорових людях. 2.7 Картини ліків MateriaMedica. 2.8 Шкали гомеопатичних розведень. 2.9 Децимальні потенції. 2.10 Цензимальні

потенції. 2.11 Дози препаратів і частота їх прийому в гомеопатичному лікуванні. 2.12 Симптоми ураження регулюючих систем.

Методи контролю : поточний (усний, письмовий, дидактичні тести), **контроль змістового розділу** (тестові завдання, ситуаційні задачі,) і **підсумковий контроль з дисципліни**(письмовий, дидактичні тести, аудиторна контрольна робота).

Форма підсумкового контролю успішності навчання залік

Самостійна робота студента контролюється під час кожного практичного заняття, при контролі розділів, або на підсумковому контролі з дисципліни.

Схема нарахування та розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти

Максимальна кількість балів, яку студент може набрати при вивченні дисципліни, може становити 200 балів, у тому числі за поточну навчальну діяльність - 120 балів, за результати підсумкового контролю знань з дисципліни - 80 балів.

Рейтинг студента розраховують наступним чином:

При оцінюванні засвоєння теми враховують теоретичну підготовку студента, що максимально оцінюються за традиційною 5 - бальною системою (у вигляді оцінки 5, 4, 3, 2).

Поточний контроль знань проводиться на кожному занятті відповідно конкретним цілям теми, під час індивідуальної роботи викладача зі студентами, особливо для тих тем, які студент опрацьовує самостійно і вони не входять до структури заняття. Це знаходить відображення в оцінці за традиційною 5-ти бальною системою. Сума балів з усіх занять становить поточний підсумок. На останньому занятті проводиться підсумковий контроль. Оцінка за дисципліну визначається як сума оцінок поточної навчальної діяльності (у балах) та оцінки підсумкового контролю (у балах), яка виставляється при оцінюванні теоретичних знань відповідно до переліків, визначених програмою дисципліни.

Форми поточного контролю:

- тестові завдання, індивідуальне опитування, співбесіда;
- перевірка практичних навичок і вмінь - рішення типових і ситуаційних задач

Індивідуальна робота студентів оцінюється за кожен вид роботи з урахуванням якості її виконання. Максимальна кількість балів, яка може додаватися до кількості балів поточної успішності не може перевищувати 10 балів.

Підсумковий контроль здійснюється на основі контролю теоретичних знань, практичних навичок.

Форми підсумкового контролю:

- теоретичних знань система запитань, тестові завдання
- практичних навичок і вмінь - рішення типових і ситуаційних задач.

Виконання тестових завдань під час контролю теоретичних знань проводиться за методом комп'ютерного тестування. Результати тестування оцінюються відповідно:

Система оцінювання тестів (загалом 20 тестів):

- «5» – 20-18 позитивних відповідей (100-90%);
- «4» – 17-15 позитивних відповідей (89-80%);
- «3» – 14-11 позитивних відповідей (79-60%);
- «2» – 10 і менше позитивних відповідей (59-0%)

Форми проведення підсумкового контролю мають бути стандартизованими і включати контроль теоретичної підготовки- теоретичного (комп'ютерне тестування) та практичного (ситуаційні завдання).

Максимальна кількість балів, яку може набрати студент при складанні підсумкового контролю з дисципліни , становить 80. Підсумковий контроль вважається зарахованим, якщо студент набрав не менше 50 балів.

Бали за поточну успішність прив'язуються до середньої арифметичної оцінки за традиційною п'ятибальною системою незалежно від кількості занять в модулі та кількості опитувань конкретного студента.

При цьому враховуються усі види робіт, передбачені методичною розробкою для запланованої теми.

Залік здійснюється після завершення вивчення всіх тем семестру на останньому контрольному занятті. До підсумкового контролю допускаються студенти, які відвідали усі передбачені навчальною програмою з дисципліни аудиторні заняття, та при вивченні дисципліни набрали кількість балів, не меншу за мінімальну.

3. Рекомендована література та інформаційні ресурси.**Базова:**

1. Державна фармакопея України/ Державне підприємство “Науковоекспертний фармакопейний центр”- 1-е вид.-Харків: РІПЕГ, 2001. – 556 с.
2. Державна фармакопея України/ Державне підприємство “Науковоекспертний фармакопейний центр” – 1-е вид.-Доповнення 3. –Харків: РІПЕГ, 2009. – 280 с.
3. Garattini S, Bertelé V. Homoeopathy: not a matter for drug-regulatory authorities. Lancet 2009; Aug 11, 2009. – 325 p. 9. Sergejeva O. Yu. Multicomponent homeopathic pharmaceutical compositions in general medical practice / O.Yu. Sergejeva, S.A. Tichonova // International Congress “Euromedica-2007”. – Hannover, 2007. – P. 61-62.

Допоміжна

1. Damasio AR Descartes'Irrtum Fuhlen, Denken und das Gehirn Munchen List, 1995.
2. Evans M., Rodger I. Anthroposophical medicines.—Thorsons, London, 1992.
3. Gray M. Dr. Jean Hindmarch — obituari. British. Homoeopathic Journal, 1995.— P. 246—247.
4. Harvey C. G., Cochrane A. The encyclopaedia of flower remedies.—Thorsons, London, 1995.
5. Homoeopathic Good Manufacturing Practices / General Secretariat for Pharmacy.—1998.
6. Journal of Parenteral Science & Technology.— Vol. 44, nr. 3 / Maj— June.— 1990.— P. 145—149.

Інформаційні ресурси:

- Репозитарій ресурсів кафедр ЗДМУ. Режим доступу: <http://ftp.zsmu.zp.ua>
- Електронний архів ЗДМУ. Режим доступу: <http://dspace.zsmu.edu.ua>
- www.moz.gov.ua – офіційний сайт Міністерства охорони здоров'я України
- zsmu.edu.ua – офіційний сайт Запорізького державного медичного університету
- fp.com.ua – сайт журналу «Фармацевт практик»
- www.provisor.com.ua – офіційний сайт журналу «Провізор»
- Державний реєстр лікарських засобів України. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.drlz.com.ua/> – станом на 10.01.2017 р.
-

Політика дисципліни:

Відвідування лекційних та практичних занять є обов'язковим; активна участь на практичному занятті під час групового опитування; ініціативність в обговоренні проблемних тем; своєчасність виконання практичної роботи, робота в команді та оформлення зошита на практичному занятті.

Дисципліною передбачено обов'язкове відпрацювання пропущених занять. Діяльність здобувачів освіти здійснюється відповідно до Положення про академічну доброчесність